

Nr 2 (382) Luty 2023 rok XXXII

www.dukla.pl/dps dps@dukla.pl

Cena 5,00 zł (5% VAT)

Dukla.PL

DUKIELSKI PRZEGLĄD SAMORZĄDOWY

Turystyczny opłatek na górze Cergowej

Odstonięcie tablicy poświęconej „Mauzerowi”

Uczestnicy opłatka na szczycie góry Cergowej

Tradycyjne pieczenie kielbasy przy Złotej Studzience

Fot. Grzegorz Lega

W niedzielę 8 stycznia 2023 roku odbył się XXVII „opłatek” na górze Cergowej (716 m n.p.m.). Trasa dla większości wiodła z Lipowicy. Niestety zamiast styczniowego śniegu było błoto, a z powodu niskiego pułapu chmur nie było też widoków z wieży. Zgodnie z tradycją na szczycie składano sobie życzenia noworoczne i częstowano chlebem posmarowanym masłem z czosnkiem niedźwiedzim.

Następnie turyści zgromadzili się przy głazie piaskowca, aby odstonić pamiątkową tablicę poświęconą zmarłemu w 2021 roku Ryszardowi Majce „Mauzerowi” - znakarzowi szlaków, przewodnikowi beskidzkiemu i prezesowi Oddziału PTTK w Krośnie. Turystyczny opłatek na Cergowej – „Królowej Beskidu Dukielskiego” to był właśnie pomysł Mauzera. Po odstonięciu tablicy i wykonaniu pamiątkowych zdjęć turyści zeszli do Złotej Studzienki – tam było pieczenie kielbasy na ognisku i rozmowy o turystycznych planach w Nowym Roku.

Grzegorz Lega

Pamiątkowa tablica tuż przed odstonięciem

Złota myśl:

„Nie licz dni. Spraw aby to dni się liczyły”

(Muhammad Ali)

W lutowym numerze:

Turystyczny opłatek na górze Cergowej.....	2
Demografia gminy Dukla w latach 2010 – 2022.....	3
Demografia Gminy Dukla.....	4
Wydarzyło się w naszej gminie.....	4
Legitymacja dla seniora.....	5
Body Art – Motywy Ludowe.....	5
Kalendarium zdarzeń różnych.....	6
11 tysięcy złotych dla Biblioteki Publicznej w Dukli.....	7
Grzybówka dzwoneczkowata na czerwonym szlaku.....	7
Konkurs szopek rozstrzygnięty.....	8
XIV Gminnego Konkursu Kolęd i Pastoralek.....	9
Międzygminny konkurs kolęd rozstrzygnięty.....	9
Andrzej Cierniewski koncertował w Dukli!.....	10
Zabawa karnawałowa w Nowej Wsi.....	10
Nowe magnesy.....	10
Lekcja w urzędzie.....	10
MIEJSKI OŚRODEK SPORTU I REKREACJI informuje.....	15
Rozgrywki Kinder.....	15
Międzynarodowy turniej w Jaśle.....	15
V kolejka Podkarpackiej Ligi Młodziczek w Dębicy.....	15
Podkarpacka Liga Młodziczek.....	15
Powołania dla siatkarek.....	15
Turniej Roczniaka 2015.....	15
Na festiwalu Przełom Cup.....	15
Praktyczna szkoła Wiercenia Kanadyjskiego.....	16
O cmentarzu dukielskim słów kilka cz. 4.....	18
W pasiece.....	20
Prawo przy porannej kawie.....	20
Łowiectwo i ekologia.....	21
W krainie rondla i patelni.....	22
Dukla - wczoraj i dziś.....	24

DUKLA.pl - miesięcznik (www.dukla.pl/dps)

Wydawca: Ośrodek Kultury w Dukli, ISSN 2080-0835

Adres redakcji: 38-450 Dukla, Trakt Węgierski 11, p. 309, tel. (+48) 13-432-91-33, fax (+48) 13-433-10-11, e-mail: dps@dukla.pl

Redaguje zespół: Krystyna Boczar-Różewicz - red. naczelna, Wiktor Szyndak - red. techniczny - skład i łamanie, Janusz Krowicki - wyd. internetowe, Agnieszka Matusik, Barbara Pudło

Współpracujący: Witold Puz, Bartosz Szczepanik, Maria Walczak, Aleksandra Żółkoś, Janusz Kubit, Barbara Pudło, Anna Chłopecka

Druk: Drukarnia „HEDOM”, ul. Kletówki 54a, Krosno, tel./fax 13 432 02 02, www.hedom.pl

Za treść reklam redakcja nie odpowiada. Zastrzegamy sobie prawo do skracania artykułów i adiustacji tekstów. **Materiały przyjmujemy do 20. każdego miesiąca.** Dostarczone materiały można odebrać w siedzibie redakcji.

Numer zamknięto dnia 28. 01. 2023 r.

Udostępniono do sprzedaży 1. 02. 2023 r. Nakład 300 egz.

OKŁADKA: Tablica pamiątkowa na górze Cergowej poświęcona Ryszardowi Majce „Mauzerowi”, fot. Grzegorz Lega

Demografia gminy Dukla w latach 2010 – 2022

Według ostatecznych wyników NSP 2021 liczba ludności rezydującej w Polsce wyniosła 37 019 327 osób. Analizując wyniki NSP 2021 w porównaniu z NSP 2011 można stwierdzić, że liczba ludności rezydującej zmniejszyła się o 2,7%. Zatem liczba ludności w Polsce ma tendencję zniżkową.

Analizując demografię gminy Dukla w latach 2010-2022 tj. po wydzieleniu z gminy Dukla gminy Jaśliśka, możemy stwierdzić, że liczba ludności gminy Dukla w 2010 roku była najwyższa w ciągu analizowanych 13 lat i wyniosła 14 898 osób, najwięcej było również urodzin – 179, najmniej zgonów – 130 i przyrost naturalny był najwyższy +3,28%. Przy założeniu, że liczba ludności to liczba osób zamieszkujących gminę, zameldowanych na pobyt stały.

W 2022 roku liczba ludności jest najniższa w ciągu analizowanych 13 lat i wyniosła na 31 grudnia 14 190 osób tj. w porównaniu do najwyższej liczby ludności z 2010 roku o 709 osób mniej czyli 4,76%. W roku 2022 urodziło się najmniej dzieci, bo 118 tj. o 61 dzieci mniej aniżeli w roku 2010 kiedy to urodziło się najwięcej dzieci. Zanotowano także w 2022 roku najniższy przyrost naturalny tj. - 4,29%. Największą liczbę zgonów zanotowano w latach 2020-2022 od 187 do 179 osób (pandemia Covid-19).

Podsumowując minione 13 lat stwierdzamy, że w latach od 2010 do 2014 liczba ludności wahała się od 14 898 do 14 877 osób. Natomiast od 2015 roku do 2022 roku mamy wyraźną tendencję spadkową od 14 775 w 2015 roku do 14 190 w 2022 roku.

W ciągu analizowanych 13 lat urodziło się w gminie Dukla 1 879 dzieci, zmarło natomiast 2 041 osób. Szczegółowe informacje w tabeli: Demografia gminy Dukla w latach 2010 – 2022.

Krystyna Boczar-Różewicz

Demografia gminy Dukla w latach 2010-2022.

Rok	Liczba ludności	Liczba urodzeń	Liczba zgonów	Przyrost naturalny
2010	14 898	179	130	49
2011	14 888	151	147	4
2012	14 877	146	157	-11
2013	14 893	161	146	15
2014	14 893	129	153	-24
2015	14 775	135	153	-18
2016	14 727	151	140	11
2017	14632	153	164	-11
2018	14578	149	157	-8
2019	14498	154	146	+8
2020	14388	130	187	-57
2021	14290	123	182	-59
2022	14190	118	179	-61
Razem w latach 2010 - 2022	-	1879	2 041	-

Szanownym Paniom!!

Władysławie Szyndak i Stanisławie Cysak,
z okazji setnych urodzin, dziękując za wszelkie trudy i sukcesy minionych stu lat, życząc dobrego zdrowia i samych szczęśliwych chwil w gronie najbliższych.

Z wyrazami szacunku
Andrzej Bytnar
Burmistrz Dukli

Demografia Gminy Dukla

Na koniec 2022 roku gmina Dukla liczyła 14 190 mieszkańców, w tym kobiet 7 212 oraz mężczyzn 6 978 tj. o 100 osób mniej aniżeli w 2021 roku (14 290).

Zanotowano 118 urodzeń tj. o 5 mniej aniżeli w roku 2021. Zgonów było 179, o 3 mniej aniżeli w roku 2021. Przyrost naturalny jest ujemny i wynosi -4,29% (w roku 2021 był również ujemny i wyniósł -4,13%). Największą liczbę urodzin zanotowano w miejscowościach: Równe - 24 dzieci, Łęki Dukielskie - 16 dzieci, Dukla - 11 dzieci. Najwięcej zgonów zanotowano natomiast w miejscowościach: Dukla - 25 osób, Równe - 24 osoby, Teodorówka i Łęki Dukielskie - po 23 osoby. Mieszkańców w wieku +60 mieliśmy 3480 tj. 24,52%, w tym 1976 kobiet i 1504 mężczyzn. Zatem prawie co czwarty mieszkaniec gminy Dukla skończył 60 lat. 4 osoby; 1 mężczyzna i 3 kobiety ukończyły 100 lat.

Liczbę mieszkańców, ilość urodzeń i zgonów w poszczególnych miejscowościach gminy Dukla podaje tabela.

Jolanta Albrycht

Demografia gminy Dukla. Stan na 31 grudnia 2022 r.

L.p.	Miejscowość	Liczba mieszkańców stale zam.	Liczba urodzeń	Liczba zgonów	Przyrost naturalny
1	Barwinek	245	3	2	+1
2	Cergowa	1332	10	18	-8
3	Chyrowa	103	1	1	0
4	Dukla	1943	11	25	-14
5	Głójsce	771	6	10	-4
6	Iwla	713	8	5	+3
7	Jasionka	1166	7	15	-8
8	Lipowica	274	2	4	-2
9	Łęki Dukielskie	1552	16	23	-7
10	Mszana	251	2	1	+1
11	Nadole	553	5	3	+2
12	Nowa Wieś	146	0	1	-1
13	Olchowiec	59	0	0	0
14	Ropianka	9	0	1	-1
15	Równe	1852	24	24	0
16	Teodorówka	1074	9	23	-14
17	Trzciana	205	3	2	+1
18	Tylawa	373	1	8	-7
19	Wietrzno	818	7	6	+1
20	Zawadka Rymanowska	221	1	1	0
21	Zboiska	408	2	5	-3
22	Zydranowa	122	0	1	-1
	Razem	14190	118	179	-61

Wydarzyło się w naszej gminie

Pijany 19-latek dachował seatem w Jasionce

W środowy wieczór 18 stycznia służby ratunkowe interweniowały w Jasionce, gdzie doszło do zdarzenia drogowego.

Policjanci o zdarzeniu poinformowani zostali około godz. 23:00. W miejscowości Jasionka miał do przydrożnego rowu wjechać samochód. Jeszcze przed przyjazdem służb uczestnicy zdarzenia oddali się z miejsca zdarzenia.

- W toku przeprowadzonych czynności policjanci ustalili, że w chwili zdarzenia kierującym seatem był 19-letni mieszkaniec gminy Dukla. Badanie stanu trzeźwości wykazało około 2 promile alkoholu w jego organizmie. Funkcjonariusze zatrzymali młodemu kierowcy prawo jazdy, a on sam trafił do policyjnego aresztu - poinformował podkom. Paweł Buczyński z krośnieńskiej policji.

Trwa szczegółowe wyjaśnianie okoliczności tego zdarzenia.

Źródło: terazKrosno.pl

Legitymacja dla seniora

Od stycznia 2023 r. każdy emeryt i rencista będzie mógł korzystać z elektronicznej wersji swojej legitymacji. Będzie ona dostępna w telefonie dzięki bezpłatnej aplikacji mObywatel.

W nowym roku wszyscy emeryci i renciści automatycznie uzyskają mLegitymację. Nie wymaga to od nich składania żadnego wniosku ani wizyty w ZUS.

Osobom, które nabeżdą uprawnienia do emerytury lub renty od stycznia 2023 r., ZUS wyda legitymację w formie elektronicznej. ZUS wystawi również mLegitymację emerytom i rencistom, którzy mają już legitymację w formie plastikowej karty identyfikacyjnej. Takie osoby będą mogły korzystać z obu wersji dokumentu - tradycyjnej i elektronicznej.

Legitymacja w telefonie

Z mLegitymacji będzie można korzystać na własnym urządzeniu mobilnym, np. na telefonie, przy użyciu bezpłatnej aplikacji mobilnej mObywatel. W aplikacji wystarczy wybrać opcję „Dodaj dokument” i na wyświetlonej liście dokumentów wskazać Legitymacja emeryta-rencisty. Szczegółowe informacje na stronie: <https://www.zus.pl/swiadczenia/emerytury/mlegitymacja>

mLegitymacja – nowa forma, te same uprawnienia

mLegitymacja działa tak, jak tradycyjny dokument. Pokazując ją na ekranie smartfona, osoba uprawniona potwierdzi, że jest emerytem lub rencistą i skorzysta z ulg i uprawnień jej przysługujących, np. zniżek do biletów.

Wniosek o tradycyjną legitymację

Osoby, które nabeżdą prawo do emerytury lub renty od stycznia 2023 r. nie otrzymają od ZUS plastikowej karty, zostanie im wystawiona za to mLegitymacja. Jeśli emeryt lub rencista będzie chciał posługiwać się tradycyjną legitymacją, może złożyć do ZUS wniosek o wydanie karty (formularz ERL).

Co ważne, legitymacje emerytów i rencistów, które zostały wydane przed 2023 rokiem, są aktualne, zgodnie z nadanym terminem ważności.

Oddział ZUS w Jaśle

Jak aktywować mLegitymację

Sposób 1

Jeśli na telefonie masz już zainstalowaną aplikację mObywatel:

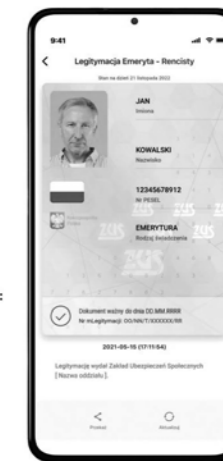
- 1 U uruchom aplikację mObywatel
- 2 Na pulpicie aplikacji wybierz opcję „Dodaj dokument”. Znajdziesz ją w dolnej części ekranu.
- 3 Na wyświetlonej liście dokumentów wskaż Legitymacja emeryta-rencisty.

Po chwili na pulpicie aplikacji znajdziesz ikonę Twojej mLegitymacji.

Sposób 2

Jeśli na telefonie nie masz jeszcze zainstalowanej aplikacji mObywatel:

- 1 Pobierz i zainstaluj aplikację mObywatel. Znajdziesz ją wyłącznie w sklepach:

więcej na www.zus.pl oraz na www.gov.pl/web/obywatel-w-aplikacji/w-aplikacji

Jak wygląda mLegitymacja

więcej na www.zus.pl oraz na www.gov.pl/web/obywatel-w-aplikacji/w-aplikacji

Body Art – Motywy Ludowe

12 stycznia br. w Transgranicznym Centrum Wymiany Kulturalnej w Dukli, odbył się wernisaż wystawy BODY ART - motywy kultury ludowej – Twórczy projekt malarsko – fotograficzny.

Wystawa trafiła do nas z Miejskiego Ośrodka Kultury w Radlinie, gdzie w 2013 roku miała miejsce pierwsza edycja projektu łączącego malarstwo, fotografie oraz malarstwo ciała, tzw. body painting. Podczas trwania dwudniowych warsztatów artyści musieli zmierzyć się z podanym przez organizatora tematem, przenieść go

na modela tworząc „żywy obraz”, a na koniec uwiecznić na fotografii. Każda edycja kończyła się wystawą powarsztatową. Do tej pory odbyło się 8 edycji projektu: 2013 Człowiek w pejzażu 2014 Okno duszy 2015 Fantasmagoria 2016 Integracja

2017 Żywy obraz 2018 Motywy ludowe 2019 Industrialne 2022 Oblicza świata

Wystawa, którą możemy oglądać w Transgranicznym Centrum Wymiany Kulturalnej w Dukli, jest edycją z 2018 roku i porusza tematy ludowe, folklor, odniesienia do natury. Składa się na nią 40 zdjęć kolorowych i czarnobiałych.

Anna Lenkiewicz
Fot. str. 13

Rodzina Guzik

Cergowa, 12 lutego 1943 roku. (Szósty dzień tygodnia, wieczór Świętego Szabatu, siódmego miesiąca Adar). W zeszłym roku, o tej samej porze, zimą roku 5702-go (12 lutego 1942 roku) zaczęła się plaga w Narodzie. Dano zezwolenie niszczycielskiemu gestapo, żeby zabijać. Ogłoszono też nakaz, by każdy Żyd przekazał Niemcom swoje skórzane płaszcze. Tłumaczyli to potrzebami ich żołnierzy, którzy walczą przeciwko Rosji w bardzo trudnych warunkach, pośród ciężkiej zimy. Tak jakbyśmy byli winni temu, że oni poszli zwyciężyć ten bogaty i syty kraj. Ogłoszono, że kto odmówi oddania płaszcza, zostanie zabity bez sądu. I zaczęło się straszne polowanie. Ci złoczyńcy przeszukiwali domy Izraela i jeżeli znaleźli gdzieś zakazane płaszcze, natychmiast w brutalny sposób zabijali ich właścicieli. Po drodze zabijano także tych, u których niczego nie znaleziono. Widać było, że Niemcy nie zabijali z tego czy innego powodu. Było jasne, że wydali na nas wyrok. Największy złoczyńca zobaczył, że nie wygra tej wojny i postanowił zemścić się na Żydach. Wygłaszane gniewne przemówienia sączyły się jak trucizna przeciwko Żydom, wskazywały, że to Żydzi są winni tej wojny i stanowią przyczynę całego zła na świecie. Nie chciał by uczynili oni nowe Purim, tak jak to zrobili po upadku Hamana. Poczuli, ten złoczyńca, że jego upadek jest bliski i poprzysiągł zemstę na Narodzie. Zaczęto od mordowania niewinnych w wielkich miastach – zabijano setki i tysiące, a w małych miasteczkach dziesiątki i setki i to był dopiero początek. Wszędzie, gdzie pojawiali się zbrodniarze, tam przynosili Żydom śmierć. Ten, na którego wypadł los, składany był w ofierze ich molochowi, który domagał się od nich ofiar bez liku. Z sąsiednich miast zaczęły nadchodzić straszne informacje o potwornych czynach tych morderców. Także z daleka, przede wszystkim z miasta Lwowa i ze wszystkich stron Galicji, skąd przybywali ludzie, opowiadali nam przerażające historie o tym, co tam się dzieje. Włosy stawały dęba na te słowa. Na początku trudno nam było uwierzyć, że na przykład we Lwowie zabito już 50 tys. Żydów gdyż u nas nie działo się to jeszcze na taką skalę. Z czasem poznaliśmy i uwierzyliśmy w tę gorzką i trudną prawdę. Cios zbliżał się i nadchodził ze wschodniej Galicji. W końcu doszedł i do nas i stanęliśmy twarzą w twarz z aniołem śmierci. Małym się zaczęło, a wielkim się

skończyło. I powstało wielkie zamieszanie i spokój odebrany został wszystkim synom naszego Narodu. Każdy wyraźnie poczuł, że jego życie wisi na włosku. Słyszało się o listach ludzi, które sporządzało gestapo. Każdy drżał ze strachu nie wiedząc, czy i on nie znajduje się między skazańcami. I nagle przyszła śmierć do naszego miasta. Zajrzała w nasze okna i rozdzieliła imiona między mieszkańców. W pewien zimowy dzień z Jasła, gdzie stacjonowali, nadeszli zbrodniarze. Było to w środę 24 miesiąca Szwat, zgodnie z kalendarzem cywilnym 11 lutego 42-go roku. Tego dnia pojechali do lasu wraz z leśniczymi i myśliwymi, ale niczego nie upolowali. Zwierzęta leśne potrafiły się przed nimi ukryć i uratować życie. A oni wrócili... (...). Wieczorem wrócili z polowania i zostawili na posterunku polskiej policji listę siedmiu osób, które należy uwięzić. W nocy, spośród tych nieszczęśliwych aresztowani zostali: pan Naftali Chaim Szejn, Mosze Zehngut, Icchak Gutwirt, pani Tila Freis oraz: Pinchas Weinsztein, Haim Chohsztim i Aron Gutwirt. W mieście było wielkie zamieszanie. Mimo, że ludzie spodziewali się nieszczęścia, nie mogli uwierzyć widząc krew. Następnego dnia, w czwartek, była piękna zimowa pogoda. Słońce świeciło na niebie i spoglądało z wysoka na ludobójstwo. Przyszli aniołowie zniszczenia. Pierwszego wyciągnęli Moszego Zehnguta. Domagali się, żeby dał im towar, który ukrywa. On próbował się bronić, mówiąc, że jest piekarzem i nie ma żadnego towaru.

Wyciągnięto go z komisariatu na zewnątrz i na oczach wszystkich przechodniów, na głównej drodze, naprzeciwko więzienia, zastrzelono go – człowieka mocnego i potężnego jak cedr. Upadł martwy. Zawołano przewodniczącego gminy, pana Szymona Sztoffa, żeby stanął jako świadek i na własne oczy zobaczył te okrutne czyny. Następnie wyciągnięto młodego Icchaka Gutwirta i także od niego domagali się majątku. Powiedział, żeby poszli z nim do jego domu, a jego matka odda im wszystko, co posiadają. Nie słuchali jego prośb i od razu go osądzili. Później zabito pana Naftaliego Chaima Szeina. Następnie wzięli Tilę Freis i domagali się, żeby oddała im srebro i złoto, które posiada. Odmówiła mówiąc, że nie ma. Wzięli ją ze sobą i poszli do jej domu. Tam znajdował się jej mąż, pan Israel, ich osiemnastoletnia córka i mały syn. Wyciągnięto wszystkich przed dom i zabito tam, gdzie stali. Zamiast Pinchasa Weinsztejna wzięto jego żonę. Twierdziła, że jej mąż wyjechał i jest gotowa oddać im wszystko, co posiada. Poszli za nią a ona oddała im cały towar, który miała i odesłano ją do domu. Później zaczęli krążyć po ulicach i znaleźli Chaima Szeina, brata Naftalego, którego zabili wcześniej. Biegał po mieście i szukał sobie kryjówki. Złoczyńcy dopadli go w jednej z ulic i zakończyli jego młode życie. Tegoż dnia zabito jeszcze młodego Chaima Szpirę, syna pana Jakuba Szpiry oraz pana Meira (...) z niemieckich uchodźców oraz dziewczynkę: Cimę Resztpic z uchodźców krakowskich.

11 tysięcy złotych dla Biblioteki Publicznej w Dukli

Biblioteka Publiczna w Dukli w 2022 roku otrzymała z **Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na lata 2021-2025** dotację w wysokości 11 000 zł. Warunkiem udziału w Programie było uruchomienie w bibliotece cyfrowej wypożyczalni międzybibliotecznej ACADEMICA, otwarcie biblioteki przez minimum 1/4 sobót w roku oraz wkład własny. Wszystkie te punkty zostały spełnione przez naszą placówkę i mogliśmy rozpocząć realiza-

cję zadania "Priorytet 1 Poprawa oferty bibliotek publicznych". Udział w projekcie przyczynił się do zwiększenia oferty naszej biblioteki. Przyznana dotację wykorzystano w całości, głównie na zakup nowości wydawniczych, o które pytali Czytelnicy oraz ciekawe serie dla dzieci. Zakupiono 453 książki, z tego 213 to literatura piękna dla dorosłych, 157 dla dzieci i młodzieży i 83 książki to literatura popularnonaukowa. Przy zakupie książek kierowano się zapytaniami czytelników, popularnością danej tematyki oraz śledząc rynek wydawniczy.

Joanna Szczurek
Dyrektor
Biblioteki Publicznej w Dukli

W sumie zamordowano jedenaście osób. To był początek tragedii w naszym mieście Dukla. Każdego dnia docierały do nas wieści z okolicznych miast: z Krosna, Korczyny, Frysztaka, Biecza, Jasła, Gorlic, Bobowej, także z bardziej odległych. Mówiono, że każde morderstwo było gorsze od poprzedniego, a wraz z ludobójstwem i mordem zabierano cały majątek. Ludzie oddawali im wszystko, co posiadali, żeby uratować swoje życie, ale ci zbrodniarze brali również życie, jak i majątek. I płynęła krew naszych synów Izraela jak woda. I staliśmy się pośmiewiskiem w oczach gojów, sztydono z nas mówiąc, że jesteśmy jak barany prowadzone na rzeź. Bo nikt nie otwierał ust, nikt się nie sprzeciwiał, nikt nie stawiał oporu, na wszystkich padł strach. A tymczasem świat trwa, jak zawsze – ludzie odchodzą i wracają, dają i biorą, słońce wstaje, ziemia wydaje swoje owoce – zupełnie, jakby nic się nie wydarzyło. Ludzie szukają wytłumaczenia, myślą – tak ma być. Wszyscy patrzą i słuchają i w końcu zaczynają wierzyć, że rzeczywiście zawinili i to jest odpowiednia kara. I tym sposobem wszystko to staje się oczywiste.

Józef Guzik

Josef Guzik
(Fragment pamiętnika: „A we mnie płonie wewnętrzna świeca” w tłumaczeniu Kamili Koszczan i Piotra Prokopowicza).
Józef i Szyja Guzik, dukielscy Żydzi, byli ukrywani w latach 1942-44 przez rodzinę Welcer w Cergowej.

Fragment książki Jacka i Joanny Koszczan: „Kalendarium zdarzeń różnych z Dukli i okolic znalezionych w prasie codziennej i innych dokumentach w latach 1940-1990” Zachowano oryginalną pisownię.

Grzybówka dzwoneczkowata na czerwonym szlaku

Nasze bliskie tereny są skarbnicą wiedzy przyrodniczej, o czym możemy się przekonać wędrując o każdej porze roku. Chociaż pogoda na przełomie grudnia i stycznia była bardzo dynamiczna to trzeba było wybierać szlaki bezpieczne. Pierwszy obfity opad śniegu był jeszcze późną jesienią, więc wybrałyśmy z koleżanką wejście na górę Cergową od strony Lipowicy. Już na parkingu w Nowej Wsi panowie ze Straży Granicznej zapytali czy zostawiliśmy numer telefonu bliskim bo warunki w górach są złe.

Szlak na Cergowej zasypany, żadnego śladu, trzeba było robić sobie drogę brnąc w śniegu. Na grani dodatkowo wiatr, szron, mgła i bajeczna szadź. Wracając zameldowałyśmy szczęśliwy powrót miłym, grzecznym i przystojnym panom ze Straży Granicznej.

15 stycznia mimo ogromnego wiatru wybrałyśmy szlak od Pastelni Św. Jana do Chyrowej i z powrotem. Po drodze napotykałyśmy wiele wykrotów tarasujących ścieżki. Zaobserwowałyśmy bardzo dużo bukwi na ściółce w lesie, którą ryją dziki. Moją uwagę przyciągnął pień z ogromną ilością świeżych grzybków - Grzybówki dzwoneczkowatej/ Mycena tintinnabulum/, które mogą występować w czasie zimowej odwilży w styczniu i lutym. O każdej porze roku las zachwyca swym pięknem tylko trzeba mieć oczy szeroko otwarte.

Turystki: Maria Walczak, Ewa i Ania
Fot. Maria Walczak str. 13

Konkurs szopek rozstrzygnięty

9 stycznia br. podczas uroczystości podsumowania XXIV Międzynarodowego Konkursu Szopek Bożonarodzeniowych w Muzeum Historycznym - Pałac w Dukli zostały wręczone zwycięzcom dyplomy i nagrody. Organizatorem konkursu jest od początku starostwo powiatowe w Krośnie.

W tym roku w konkursie wzięło udział 109 szopek z powiatu krośnieńskiego oraz powiatów słowackich svidnickiego i stropkovskiego. Jury wyłoniło 43 laureatów w sześciu kategoriach. Warunkiem udziału w konkursie było wykonanie szopki z naturalnych materiałów.

W tradycję bożonarodzeniową związaną z historią szopki wprowadził dyrektor Muzeum Historycznego - Pałac w Dukli Waldemar Pólchlopek. Dyrektor podkreślił, że jak co roku komisja oceniająca miała trudne zadanie, ponieważ na konkurs przekazywane są bardzo piękne i pomysłowo wykonane szopki. Omówił także wyniki konkursu oraz prace znajdujące się na konkursowej wystawie.

Laureaci w poszczególnych kategoriach:

Kategoria I - Szkoły Podstawowe klasy I-III

I miejsce: Hanna Osiowa - SP Przybówka, Karol Cholewiak - SP Dobieszyn

II miejsce: Wiktor Błażejowski - SP Przybówka, Karol Bryś - SP Łęki Dukielskie

III miejsce: Oliwia Forystek - SP Żeglece, Adam Krukar - SP Klimkówka

Wyróżnienia: Nadia Wojtowicz - Świerzowa Polska, Zofia Frątczak - SP Krasna, Rita Adamik - SP Potok, Julia Starowiejska - SP Lubatowa, Maja Pigoń - Świerzowa Polska

Kategoria II - Szkoły Podstawowe klasy IV-VI

I miejsce: Lidia Warżolek - SP Wojaszówka, Szymon Soliński - SP Kobylany

II miejsce: Kacper Sroka - SP Kombornia, Eryk Cypcar - SP Głębokie

III miejsce: Weronika Sypień - SP Głójce, Antoni Osiowy - SP Przybówka, Mikołaj Dziadosz - ZS Chorkówka

Wyróżnienia: Filip Klamut - SP Zalesie, Oliwia Mastyka - SP Odrzykoń, Kaja Lasota - SP Tylawa, Marek Majka - SP Dukla

Kategoria III - Szkoły Podstawowe klasy VII-VIII

I miejsce: Milena Sokołowska - SP Wojaszówka

II miejsce: Michał Misiołek - SP Dukla

III miejsce: Bartłomiej Gruszka - SP Równe

Kategoria IV - Szkoły Ponadpodstawowe

I miejsce: Marcin Woźniak - klasa I ZS im. AK w Jedliczu

Kategoria V - Dorośli

I miejsce: Jarosław Dziura - Środowiskowy Dom Samopomocy w Potoku

II miejsce: Gustaw Krawczyk - Środowiskowy Dom Samopomocy w Potoku

III miejsce: Andżelika Mularczyk - Środowiskowy Dom Samopomocy w Potoku

Wyróżnienie: praca zbiorowa Gminny Klub Seniora w Dukli: Jolanta Czapska, Janina Bałon, Maria Białogłowicz, Anna Szyszlak, Halina Dziadosz, Leokadia Wierdak, Danuta Bogaczyk, Krystyna Ciura, Praca zbiorowa ŚDS Cergowa - Dariusz Mańka, Wiesław Książkiewicz, Roman Krok, Tadeusz Zajac, Środowiskowy Dom Samopomocy w Cergowej, instruktor Kamil Krowicki

KATEGORIA VI - Międzynarodowa

Svidník

I miejsce: Matúš Marko, l. 12, ZŠ v Kračúnovciach (Svidník)
II miejsce: Miroslava Dzurjovová, SŠ- Základná škola v Giraltovcich (Svidník)

III miejsce: Filip Gibej, CZŠ sv. Juraja Svidník

Wyróżnienia: Michela Baranová, l. 7, ZŠ Karpatská Svidník, Eliška Reňaková, SŠ- Základná škola v Giraltovcich (Svidník), CDR Svidník, l. 1. špecializovaná skupina SUS

Stropkov

I miejsce: Zuzana Drobnáková, l. 14, CZŠ sv. Petra a Pavla, Stropkov

II miejsce: Zina Malačinová, l. 7, ZŠ Mlynská, Stropkov

III miejsce: Marek Idelbek, l. 9, ZŠ Chotča, Stropkov

Wyróżnienie: Šimon Pado, l. 9, ZŠ Mlynská, Stropkov, Bruno Kočiš, l. 8, ZŠ Mlynská, Stropkov

W konkursie na Słowacji brały udział szopki przygotowane przez uczniów ze szkół podstawowych z gminy Chorkówka. Nagrodzonym wręczali przedstawiciele samorządów na Słowacji: Svidnika i Stropkova.

Całą uroczystość uświetniła Magdalena Rogowska śpiewając kolędy. Dyplomy i nagrody wręczali organizatorzy.

Krystyna Boczar-Różewicz

Fot. str. 12

XIV Gminnego Konkursu Kolęd i Pastorałek

10 stycznia 2023 r. w sali kinowo-teatralnej Ośrodka Kultury w Dukli odbył się już XIV Gminny Konkurs Kolęd i Pastorałek.

Komisja w składzie: Ewa Staroń, Andrzej Aszlar, Krzysztof Zajdel postanowiła przyznać następujące miejsca i wyróżnienia:

Kategoria I

Wyróżnienie: Liliana Błądek - Iwla, Rafał Marczyński - ind., Liwia Mucha - ind., Zuzanna Fornal - ind., Antonina Słabniak - indywu.

Kategoria II

1 miejsce - Emilia Orłowska - Tylawa, Konrad Szydło - Równe

2 miejsce - Dawid Szyszlak - Dukla, Nikola Giermańska - Tylawa

3 miejsce - Gabriela Faustus - OK Dukla, Jakub Kwaśnicki - ind.

Wyróżnienie: Gabriela Barsznica - OK Dukla, Michalina Słabniak - OK Dukla

Kategoria III

1 miejsce - Justyna Dwidowicz - Wietrzno
2 miejsce - Karolina Orlof - Tylawa, Lena Fornal - Iwla

3 miejsce - Oliwier Przybyłowski - Tylawa
Wyróżnienie: Gabriela Albrycht - Równe, Lena Sroka - Jasionka, Maja Bek - Równe, Nikodem Szwał - Równe

Kategoria IV

1 miejsce - Zofia Baran - Dukla, Gabriela Czarnota - Łęki Dukielskie

2 miejsce - Amelia Dubiel - Iwla
Wyróżnienie: Oliwia Bożętka - Iwla, Julia Bąk - Dukla

Kategoria Zespoły

1 miejsce - zespół z SP w Łękach Dukielskich

Wyróżnienie: zespół z SP w Jasionce, zespół „Dukielskie rusalki” - OK Dukla

Norbert Uliasz, fot. str. 11

Międzygminny konkurs kolęd rozstrzygnięty

W niedzielne południe 15 stycznia br., dzięki uprzejmości proboszcza ks. Stanisława Siuzdaka, mogliśmy gościć z koncertem w parafii pw. św. Marii Magdaleny. Podczas koncertu zebrani mieli okazję i przyjemność usłyszeć laureatów Międzygminnego Konkursu Kolęd, który odbył się 13 stycznia.

Młodzi artyści przyjechali do nas z całego powiatu krośnieńskiego i wystąpili z repertuarem złożonym z kolęd tych współczesnych i tradycyjnych, które są niewątpliwie dowodem na ciągle żywe w naszym regionie bogate tradycje świątecznego kolędowania. W wykonaniu młodych artystów usłyszeliśmy 20 kolęd, tych bardzo znanych, jak np. „Gdy śliczna panna”, „Lulajże Jezuniu”, czy mniej znanych przepięknych pastorałek pt. „Lulajka”, czy „Noel”.

Komisja konkursowa w składzie: Małgorzata Lasek -Such, Andrzej Aszlar, Gabriela Matyka po burzliwych naradach nagrodziła i wyróżniła:

Kategoria I, kl. IV-VI

1. miejsce - Lena Fornal - „Cicho, cicho” - SP Iwla
2. miejsce - Nikola Ciupa - „Szara kolęda” - Studio Wokalno-Instrumentalne Krzysztof Zajdel

3. miejsce - Maria Kuruc - „Mario czy już wiesz” - Gminne Centrum Kultury Sportu i Czytelnictwa w Chorkówce, Justyna Dziadowicz - „Anieli w niebie” - SP Wietrzno

Wyróżnienie - Jakub Łątka - „Północ już była” - SP Jaśliska, Amelina Jurczak - „Pastorałka prosto z nieba” - Studio Wokalno-Instrumentalne Krzysztof Zajdel, Szymon Ciupa - „Przylecieli aniołkowie jak ptaszka z nieba” - Studio Wokalno-Instrumentalne Krzysztof Zajdel

Kategoria II, kl. VII - VIII

1. miejsce - Zofia Baran - SP Dukla
2. miejsce - Gabriela Czarnota - „Gdy śliczna panna” - SP Łęki Dukielskie

3. miejsce - Maja Paszek - „Lulajże Jezuniu” - Studio Wokalno-Instrumentalne Krzysztof Zajdel

Wyróżnienie - Amelia Misiewicz - „Noel” - Studio Wokalno-Instrumentalne Krzysztof Zajdel, Tomasz Słota - „Kotysanka Józefa” - Gminne Centrum Kultury Sportu i Czytelnictwa - Chorkówka, Kinga Wójcik - „Kolęda o ludzkim zrozumieniu” - SP Łężany

Kategoria III, szkoły średnie, dorośli

1. miejsce - Kinga Hnat - „Jezus malusieńki” - LO Rymanów
2. miejsce - Magdalena Rogowska - „Kolęda cisza” - Studio Wokalno-Instrumentalne Krzysztof Zajdel

3. miejsce - Marcelina Albrycht - „Mario czy ty wiesz” - Michałicki Zespół Szkół Miejsce Piastowe

Wyróżnienie - Łucja Trybus - „Lulajka” - Gminne Centrum Kultury Sportu i Czytelnictwa - Chorkówka, Emilia Prus - „Gdy Śliczna Panna” - Studio Wokalno-Instrumentalne Krzysztof Zajdel

Kategoria zespoły

1. miejsce - Zespół - „A kiedy wigilii przyjdzie czas” - SP Łęki Dukielskie

Wyróżnienie - Zespół - „Uciekali” - SP Rogi.

Norbert Uliasz

Fot. str. 11

Andrzej Cierniewski koncertował w Dukli!

8 stycznia br. w kościele u OO. Bernardynów odbył się koncert Andrzeja Cierniewskiego. Artysta wykonał kolędy, pastoralki, a na zakończenie utwór „Znaszli ten kraj...”

Sluchacze żywo reagowali na kolejne utwory i nagradzali artystę dużymi bra- wami. Koncert otworzyła dyrektor Ośrodka Kultury w Dukli Małgorzata Walasz- czyk-Faryj. Po zakończeniu koncertu artyście wraz z zespołem i wszystkim uczest- nikom podziękował gwardian dukielskiego klasztoru o. Tacjan Mróz.

Organizatorem koncertu byli: Klasztor OO. Bernardynów w Dukli i Ośrodek Kultury w Dukli.

kbr, fot. str. 12

Zabawa karnawałowa w Nowej Wsi

Pomimo wszelkich złośliwości losu, z pomocą wielu dobrych serc i pracow- itych rąk kolejny raz w Domu Ludowym w Nowej Wsi 21 stycznia br. przepro- wadzona została zabawa karnawa- łowa dla najmłodszych, którzy w tym dniu wcielili się w rolę swoich ulubio- nych bohaterów bajek, baśni i legend...! Nie zabrakło księżniczek, piłkarzy, poli- cjanów, magów czy zwierzątek!

Taneczną i kreatywną zabawę, ma- lowanie twarzy, gry zręcznościowe i wiele innych atrakcji poprowadziła niezastąpiona firma **Przebieranka**, któ- rej serdecznie dziękujemy za zaangażo-

wanie i systematyczne wywoływanie uśmiechów dzieci! Sądząc po ich rado- snych minach, nieśmiało liczymy, że ten wspólny, integracyjny czas możemy zaliczyć do jak najbardziej udanych!

Dziękuję wszystkim, którzy w różno- rodny sposób przyczynili się do organi- zacji naszego spotkania oraz Rodzicom i Opiekunom naszej cudownej sobotniej, roztańczonej ekipy za wszystkie ciepłe słowa i okazaną życzliwość!

Teresa Belcik

Prezes Stowarzyszenia „Razem lepiej”

Fot. str. 13

Nowe magnesy

w Transgranicznej Informacji Turystycznej w Dukli

Zapraszamy do siedziby informacji turystycznej, gdzie można zakupić różnego rodzaju magnesy, od ceramicznych, plastiko- wych po drewniane, a nawet ozdobione zielonym mchem. Przed- stawiają one najważniejsze atrakcje turystyczne Gminy Dukla, herb gminy, szlaki turystyczne, a także zdjęcia historyczne.

Dużym powodzeniem wśród turystów i mieszkańców cieszy się „Magnes turysty”, przygotowany z myślą o turystach, kolekc- jonerach i zbieraczach odwiedzających miasta w całej Polsce. Magnes jest wykonany z biodegradowalnego ekoplastiku, który jest bezpieczny dla środowiska.

Dukielski magnes może być ciekawą lokalną ozdobą wyeksponowaną w domu, ale również prezen- tem dla najbliższych.

Anna Chłopecka

Transgraniczna Informacja Turystyczna w Dukli

Fot. str. 24

Lekcja w urzędzie

10 stycznia br. uczniowie klasy VIII Szkoły Podstawowej w Łę- kach Dukielskich wraz z nauczy- cielką Anetą Cyran w ramach przedmiotu wiedza o społeczeń- stwie odwiedzili Urząd Miejski w Dukli.

W sali narad spotkali się z pra- cownikiem zajmującym się promo- cją i informacją Krystyną Boczar- Różewicz, która opowiedziała im o samorządzie terytorialnym, o formach samorządów, o tworzeniu prawa lokalnego, a także o zadaniach własnych i zleconych gminy.

Uczniowie odwiedzili Urząd Stanu Cywilnego, gdzie kierownik USC Mirosław Matyka opowiedział o zadaniach zleconych przez Woje- wodę, który w terenie reprezentuje rząd. Uczniowie z zainteresowaniem obejrzeni stare księgi metrykalne. Jedna z ksiąg ma już 150 lat. Dowiedzieli się również, że inne jeszcze starsze znajdują się już w archiwum państwowym.

Na zakończenie lekcji spotkali się w gabinecie z zastępcą burmistrza Dukli Łukaszem Pirogiem.

kbr

Fot. str. 11

Lekcja w urzędzie

Uczniowie u zastępcy burmistrza Dukli Łukasza Piroga

Uczniowie w Urzędzie Stanu Cywilnego w Dukli

Fot. Barbara Pudło, Aneta Cyran

Międzygminny Konkurs Szopek rozstrzygnięty

Występ zespołu z Łęk Dukielskich, 1 miejsce w kat. zespoły

Ks. proboszcz Stanisław Siuzdek i burmistrz Dukli Andrzej Bytnar wręczali statuetki i nagrody

Nagrodzeni i organizatorzy

XIV Gminny Konkurs Kolęd i Pastoralek

Nagrodzeni i organizatorzy

Publiczność

Fot. Norbert Ullasz

Konkurs szopek rozstrzygnięty

Jarosław Dziura - ŚDS w Potoku, 1. miejsce, kat. V

Bartłomiej Gruszka - SP Równe, 3. miejsce, kat. III

Praca wspólna - Gminny Klub Seniora w Dukli, wyróżnienie, kat. V

Praca wspólna - ŚDS w Cergowej, wyróżnienie, kat. V

Fot. Krystyna Boczar-Różewicz

Andrzej Cierniewski koncertował w Dukli

Andrzej Cierniewski podczas koncertu u OO. Bernardynów w Dukli

Andrzej Cierniewski z gitarzystą i pianistą

Fot. kbr

Body Art - motywy ludowe

Fragment wystawy w Transgranicznym Centrum Wymiany Kulturalnej

Fotografie tematów przeniesionych na żywy obraz

Fot. Anna Lenkiewicz

Zabawa karnawałowa w Nowej Wsi

Uczestnicy zabawy karnawałowej

Fot. [arch. Stow. „Razem lepiej”]

Pięknie zastawiony pysznościami stół

Grzybówka dzwoneczkowata na czerwonym szlaku

Grzyby w lesie przy czerwonym szlaku w kierunku Chyrowej

Fot. Maria Walczak

Na festiwalu Przełom Cup

Zawodnicy z grupy U-7

Podkarpacka Liga Młodziczek

Zawodniczki uczestniczące w lidze

Rozgrywki Kinder

Uczestniczki zawodów z MOSiR Dukla

Turniej rocznika 2015

Zawodnicy grupy U-8

Powołania dla siatkarek

Urszula Jakiela i Klaudia Baluta z trenerem Mirosławem Sroką

V kolejka Podkarpackiej Ligi Młodziczek

Zawodniczki MOSiR Dukla

Międzynarodowy turniej w Jaśle

Zawodniczki biorące udział w turnieju

Fot. [arch. MOSiR Dukla]

Rozgrywki Kinder

Zmagania w rozgrywkach Kinder zainaugurowały nasze siatkarki. Dziewczyny już w I turnieju pokazały moc. W kategorii 2-ki zwyciężają **Lena Szyszlak** i **Marysia Jaskółka**, które wygrały wszystkie swoje mecze. Na miejscu VI **Hania Sobolewska** i **Olga Chelkowska**. Miejsce XI dla **Kaliny Gralek**, **Mileny Szczęśny** i **Ali Borowieckiej**. Bardzo dobre zawody w wykonaniu najmłodszych zawodniczek.

Jeszcze lepszy występ naszych 3-ek. Zajmujemy dwa pierwsze miejsca!!!! Zwyciężają bez porażki **Blanka Belczyk**, **Amelia Maślanka** i **Amelia Kucharska**. Z jedną porażką i po bardzo dobrej grze **Oliwia Gadzała**, **Lena Dembiczak** i **Lena Walaszczyk**.

Ogromne brawa dla wszystkich naszych siatkarek!!!!

Damian Leśniak

Fot. str. 14

Międzynarodowy turniej w Jaśle

Ostatni siatkarski akcent tego roku to udział naszych siatkarek w międzynarodowym turnieju. W Jaśle, oprócz gospodyń zawodów i naszego zespołu, rywalizowały drużyny z Sanoka i słowackiego Svidnika. Nasza drużyna przegrała z Jasłem 2:0 (25:17, 25:22) i Svidnikiem 2:0 (25:7, 25:10) oraz wygrała z Sanokiem 2:0 (25:18, 25:23) kończąc turniej na miejscu trzecim. Turniej był doskonałą okazją do gry dla tych zawodniczek, które dotychczas na parkiecie spędzały mniej czasu. Najlepszą zawodniczką w naszym zespole została wybrana **Izabela Szczepanik**.

Skład drużyny: **Klaudia Długosz**, **Magda Piróg**, **Lena Gulba**, **Michalina Fornal**, **Roksana Bazan**, **Klaudia Baluta**, **Dominika Jakiela**, **Wiktoria Konop**, **Inga Gumieny**, **Izabela Szczepanik**.

Damian Leśniak

Fot. str. 14

V kolejka Podkarpackiej Ligi Młodziczek w Dębicy

W ramach V kolejki Podkarpackiej Ligi Młodziczek nasze zawodniczki udały się w podróż do Dębicy, gdzie rywalizowały z miejscową Kępą oraz UKS Dębowiec. W pierwszy meczu zwyciężamy Kępę Dębica 2:1 (25:22, 14:25, 15:10) oraz przegrywamy z Dębowem 2:0 (14:25, 17:25). Nasze wyniki oraz wyniki pozostałych meczów sprawił, że utrzymujemy się w II lidze. Walczymy dalej.

Skład zespołu: **Izabela Szczepanik**, **Klaudia Baluta**, **Klaudia Długosz**, **Magda Piróg**, **Lena Gulba**, **Ula Jakiela**, **Dominika Jakiela**, **Karolina Szczepanik**, **Michalina Fornal**.

Damian Leśniak

Fot. str. 14

Podkarpacka Liga Młodziczek

Kolejna kolejka Podkarpackiej Ligi Młodziczek za nami. Niestety z Leska wracamy "na tarczy". Po nienajlepszym meczu przegrywamy z UKS San Lesko 0:2 (19:25, 19:25). Popelniliśmy zbyt wiele własnych błędów, które drużyna z Leska wykorzystała. W drugim meczu też musimy uznać wyższość CES Vega MOSiR Stalowa Wola/ UKS Zaleszany 1:2 (25:13, 13:25, 9:15).

Walczymy dalej !!

Skład zespołu: **Izabela Szczepanik**, **Karolina Szczepanik**, **Anita Olszyk**, **Wiktoria Konop**, **Klaudia Baluta**, **Urszula Jakiela**, **Magdalena Piróg**, **Dominika Jakiela** i **Klaudia Długosz**.

Damian Leśniak, fot. str. 14

Powołania dla siatkarek do kadry wojewódzkiej

Dwie zawodniczki **Urszula Jakiela** i **Klaudia Baluta** z sekcji siatkarskiej MOSiR Dukla odebrały z rąk trenera – **Mirosława Sroki** – powołania do kadry wojewódzkiej w roczniku 2009. Gratulujemy!

Damian Leśniak, fot. str. 14

Turniej Roczniaka 2015

Chłopcy z grupy U-8 w środę 18 stycznia br. rozegrali ostatni turniej w tym roku na hali w Brzozowie. W turnieju wzięło udział 8 zespołów.

Nasi chłopcy rywalizowali z drużynami:

Arłamów Ustrzyki Dolne, Przełomek Besko, Vivio Krosno, Kolejarz Zagórz, AP Sanok.

Dziękujemy za zaproszenie organizatorom. Brawa za solidną rywalizację dla naszych chłopców.

Skład drużyny:

Książkiewicz Dominik, **Kłosowski Szymon**, **Woźniak Dawid**, **Jurczyk Szymon**, **Stepan Zapukhliak**, **Mormol Mikołaj**, **Kasprzycki Marcel**.

Piotr Drozd, fot. str. 14

Na festiwalu Przełom Cup Roczniak 2016/2017

Chłopcy z grupy U-7 rozegrali w Besku swój kolejny turniej. W rywalizacji wzięło udział 8 zespołów, rozegraliśmy 7 meczów po 12 minut. Chłopcy zaprezentowali wiele pojedynków 1×1, dużo strzałów oraz bramek po których było sporo radości.

Kolejne bezcenne doświadczenie dla naszej grupy.

Daniel Ożga, fot. str. 14

Praktyczna szkoła Wiercenia Kanadyjskiego,

w Ropiance, Wietrznie i Borystawiu

Ks. Władysław Sarna w „Opisie powiatu krośnieńskiego pod względem geograficzno-historycznym” wydanym w 1898 napisał: *We Wietrznie jest szkoła ludowa, jednoklasowa. Istniała tu równie przez jakiś czas szkoła wiertnicza, skąd została przeniesiona do Borysławia.* Praktyczna Szkoła Wiercenia Kanadyjskiego, bo taką owa szkoła nosiła nazwę – była pierwszą w Europie i jedną z pierwszych na świecie zawodowych szkół wiertniczych.

Starania o utworzenie szkoły górniczej pierwotnie w Bóbrce, rozpoczął w 1875 roku Ignacy Łukasiewicz. W 1878 roku Henryk Walter wniósł w tej sprawie dwa memoriały do władz we Lwowie. Z powodu sprzeciwu miejscowej gminy nie doszło jednak do jej założenia. W 1885 roku dzięki staraniom Krajowego Towarzystwa Naftowego utworzono jednak szkołę kształcącą górników naftowych w Ropiance. Stało się to dzięki staraniom członków Krajowego Towarzystwa Naftowego: Augusta Korczaka Gorayskiego, Zenona Suszyckiego Turczynowicza, Adolfa Rhade, Jana Gniewocza, Mikołaja Fedorowicza, Adama Skrzyńskiego, Stanisława Szczepanowskiego, Karola Klobassy – Zręckiego, a także pracujących w Krajowej Radzie Górniczej: Leona Syroczyńskiego, Henryka Wachtela, Henryka Waltera i Juliana Niedzwiedzkiego. Była to pierwsza w Europie i jedna z pierwszych na świecie zawodowa szkoła dla wiertaczy. Praktyczna Szkoła Wiercenia Kanadyjskiego kształciła specjalistów w zakresie wierceń udarowych i była szkołą samorządową utrzymywaną i kontrolowaną przez Wydział Krajowy we Lwowie i Krajowe Towarzystwo Naftowe. Właściciel kopalni w Ropiance Władysław Fibich, otrzymał od Wydziału Krajowego dotację w wysokości 16 000 koron na zakup kanadyjskiego urządzenia wiertniczego.

Kandydaci na uczniów musieli mieć co najmniej dwuletnią praktykę w kopalnictwie naftowym i umieć czytać, pisać i rysować. Nauka trwała trzy - cztery miesiące. Uczniowie zapoznawali się z urządzeniami wiertniczymi, maszynami, ich obsługą i konserwacją. Z Wydziału Krajowego uczeń otrzymywał stypendium w wysoko-

ści 300 koron, z czego 100 koron przeznaczano na wynagrodzenie dla nauczyciela, pozostałe 200 koron na pokrycie kosztów utrzymania i podróży ucznia. Nauczycielem w szkole był dyrektor kopalni w Ropiance Zenon Suszycki Turczynowicz. Ukończyło ją w Ropiance 50 uczniów. (fot. 1)

W roku 1888 została przeniesiona do Wietrzna, gdzie funkcjonowała przez osiem lat i nazywała się Szkołą Wiertniczą w Wietrznie. W 1890 roku zmieniła nazwę na Regularną Szkołę Wiertniczą. Wykłady w szkole w Wietrznie prowadził kierownik Kopalni Nafty w Potoku - późniejszy kierownik katedry Wiertnictwa i Wydobywania Nafty na Politechnice Lwowskiej prof. Julian Fabiański i Zenon Suszycki Turczynowicz. Szkoła miała przygotowywać kadry dla niższego dozoru w kopalni, jednak jej uczniami byli również ludzie z wyższym wykształceniem np. Jerzy Strzetelski, geolog i przedsiębiorca naftowy. W Wietrznie ukończyło ją 160 absolwentów. Wskutek trudności finansowych spowodowanych spadkiem wydobywania ropy w kopalniach w Wietrznie i Bóbrce została w 1896 roku przeniesiona do Borysławia, gdzie następował szybki rozwój przemysłu naftowego i tam działała jako Niższa Szkoła Górnicza i Wiertnicza do 1908 roku, po połączeniu się ze Szkołą Górniczą funkcjonującą już wcześniej w Borysławiu. Potem została dostosowana do kształcenia kadry kierowniczej kopalni nafty i zmieniła nazwę na Krajową Szkołę Górniczą i Wiertniczą. Rocznie kończyło ją około 15 absolwentów, a nauka w niej trwała 3 lata. W okresie I wojny światowej szkoła była nieczynna. W związku z dalszym rozwojem przemysłu naftowego w 1928 roku szkoła zaczęła kształcić dozór ruchu kopalni i zmieniła nazwę na Państwową Szkołę Wiertniczą, a nauka w niej trwała 2 lata. W okresie od 1939 do 1941 działała jako szkoła Buriliszczikow. W tej szkole wykłady prowadził między innymi prof. dr Kazimierz Bartel i jego asystent późniejszy prof. Józef Wojnar. Szkoła była

Fot. 1. Budynek szkoły wiertniczej w Ropiance – 1885 rok

nieczynna od lipca 1941 do stycznia 1942 roku, kiedy Borysław zajęły wojska niemieckie. Po 1942 roku w szkole utworzone zostały dwa kierunki jeden dla wiertaczy, drugi kształcący kadry kierownicze dla kopalni. Prof. Józef Wojnar do 1943 roku był dyrektorem szkoły w Borysławiu, a po jego aresztowaniu i ucieczce w okolice Krosna zastąpił go inż. Franciszek Polończyk. Powstała też filia szkoły w Jasle, której kierownikiem był Stanisław Langer, do czasu kiedy Niemcy zniszczyli prawie w 100% Jasło, bowiem wtedy szkoła została również doszczętnie zniszczona. Jej tradycje kontynuuje ukraińska szkoła wiertnicza, działająca współcześnie.

Wykształceni w Ropiance, Wietrznie, Borysławiu

wiertacze pracowali nie tylko w kopalniach w Polsce, ale praktycznie na całym świecie. Na wiele lat przed I wojną światową sławili imię Polski na prawie wszystkich kontynentach. Znani byli jako dobrzy fachowcy. Wielu z nich wywodzących się z zagłębia krośnieńskiego i borysławskiego zawierało kontrakty ze znanymi firmami zagranicznymi, celem wyjazdu do krajów zamorskich do pracy w kopalniach nafty. W Europie pracowali w: Grecji, Italii, Jugosławii, Rumunii, a poza Europą w: Persji, Iraku, Egipcie, Tunezji, Argentynie, Ekwadorze, Stanach Zjednoczonych, Tunisie, Syrii, a nawet na Jawie i Sumatrze. Jeden z wiertaczy we wspomnieniach wiertnika pisze: *Niejednokrotnie walczyliśmy z trudnymi warunkami na terenach naftowych, a także z klimatem, wyżywieniem, chorobami i brakiem bezpieczeństwa osobistego, pracowaliśmy z dala od miast.. Znosiliśmy w tropiku szalony upał, dręczyła nas malaria i inne choroby tropikalne. Pomimo tego*

► *wszystkiego pracowaliśmy dobrze i sumiennie i byliśmy cenionymi pracownikami. Zarobki były dobre, wolno nam było z kraju po jednorocznej nienaganej pracy sprowadzić rodzinę. .... We wspomnieniach pisze również o życiu poza pracą. Było one urozmaicone, uczestniczyli w polowaniach, korzystali z imprez, które dojeżdżały do nich w teren. Na terenach naftowych mieli kluby, kina, korty tenisowe. Niektórzy z nich pracowali w tropikach ponad 20 lat. Wiertacze z Wietrzna również pracowali w krajach zamorskich. Przedstawiam kilku z nich na zdjęciach. (Fot. str. 23).*

Lokalizacja szkoły w Wietrznie,

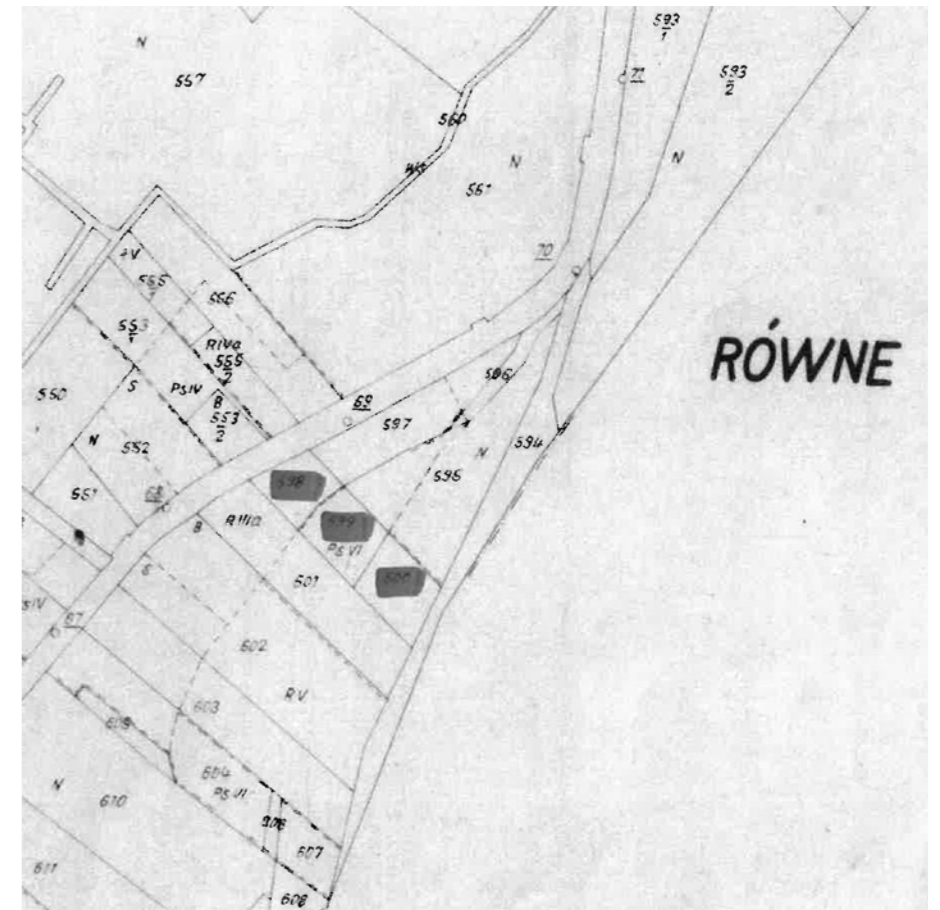
dzięki wnuczce Stanisława Artabuza, długoletniego organisty w wietrzniańskim kościele pw. św. Michała Archanioła, historyka hobbysty (1905 – 2000) i Agnieszce Jaracz – Woźniak udało mi się ustalić, na których działkach w Wietrznie znajdowała się szkoła. Do czasów Stanisława Artabuza, a tym bardziej do chwili obecnej nie zachował się bowiem nawet fragment z budynku szkoły, a nawet zdjęcie. Dzięki mapie katastralnej z Archiwum Państwowego w Przemyślu i dzięki zapiskom Stanisława Artabuza na jednym ze zdjęć z szybami naftowymi (fot. na str. 23), na którym na odwrocie zanotował numery parcel, dzisiaj wiemy dokładnie które to były działki. Znajdują się one po drugiej stronie drogi powiatowej nr 1956R i są obecnie własnością pani Agnieszki Jaracz -Woźniak. Dzięki pomocy p. Bogdana Chłapa geodety, możemy dokładnie określić działki, na których stała szkoła, nie możemy określić dokładnego miejsca. Praktyczna Szkoła Wiercenia Kanadyjskiego w Ropiance, mimo, że działała tylko 3 lata doczekała się upamiętnienia obeliskiem, mamy też zdjęcie budynku szkoły.

W tym roku mija 135 lat od powstania szkoły kształcącej wiertaczy w Wietrznie. Może warto upamiętnić szkołę, gdzie naukę pobierali ci, którzy „czarne złoto” pozyskiwali i dzięki któremu zmienił się świat.

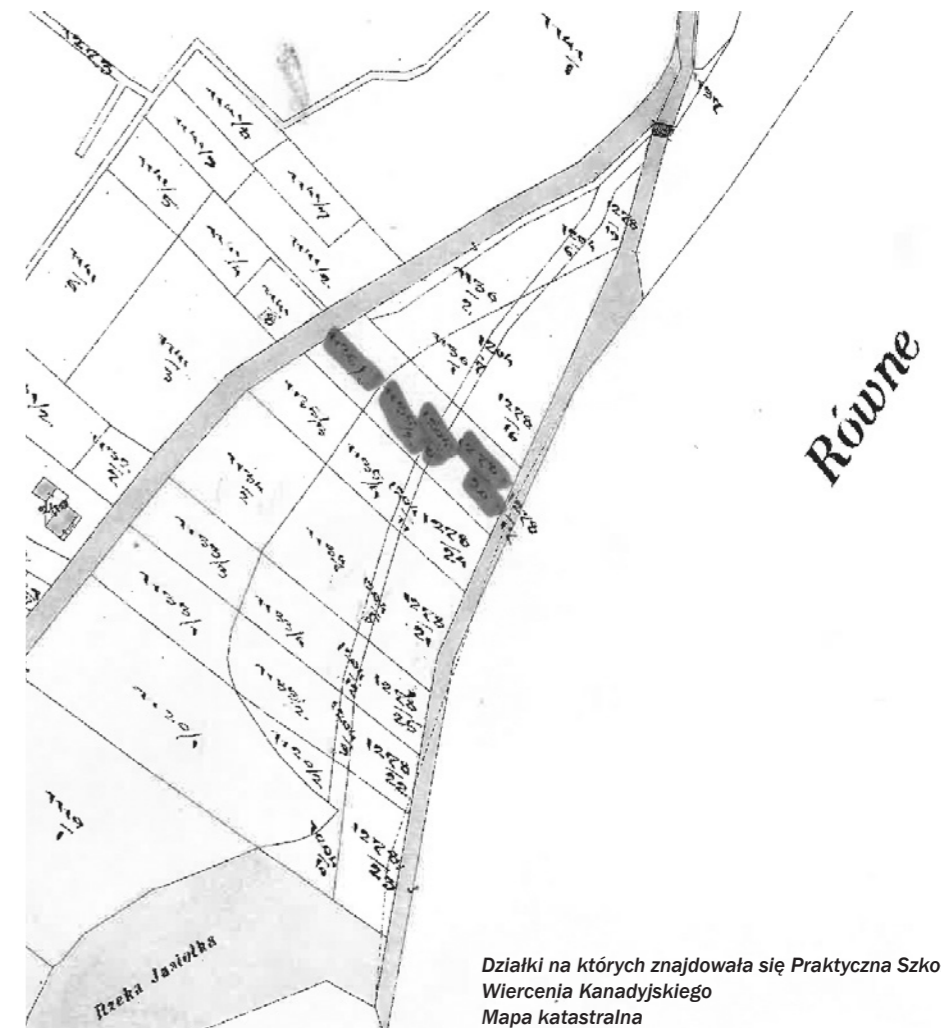
**Na podstawie literatury przygotowała:
Krystyna Boczar-Rózewicz, fot. str. 23**

Przy pisaniu artykułu korzystałam z materiałów udostępnionych przez p. Agnieszkę Jaracz-Woźniak, Muzeum Przemysłu Naftowego i Gazowniczego im. Ignacego Łukasiewicza w Bóbrce, artykułu „Eldorado w Borysławiu” Jolanty Barylaniki wydrukowanym w tygodniku „Podkarpacie” i z innej ogólnodostępnej literatury. Aktualizację mapy katastralnej wykonał p. Bogdan Chłap. Zdjęcia pochodzą z prywatnego archiwum p. Agnieszki Jaracz – Woźniak.

Wszystkim bardzo serdecznie dziękuję.

Działki na których znajdowała się Praktyczna Szkoła Wiercenia Kanadyjskiego
Mapa współczesna

Działki na których znajdowała się Praktyczna Szkoła Wiercenia Kanadyjskiego
Mapa katastralna

Z biegiem czasu wydany został kolejny dekret dworski, wprowadzający obowiązkowe oględziny każdych zwłok przed ich pochowaniem, z wyraźnym zaznaczeniem, że ma to się odnosić do wszystkich przypadków śmierci bez względu na stan, płeć, wiek czy religię osoby zmarłej. Oględziny te przeprowadzane były w Dukli przez zatrudnionego w magistracie lekarza miejskiego.

Prowadzący w Dukli praktykę lekarską medycyny i chirurgii:

Karol Horak 1861 - †31 I 1899

Stanisław Szlański 1863-1867

Paweł Kucharski 1863-1864

Izrael Czopp 1866-1875

Karol Reiss 1870-†4 VI 1904

Wilhelm Kropaczek 1893 praktykant, 1894 – 1899

Adam Jasiński 1900-1902, potem w Krośnie

Dawid Lanes 1900-1908

Antoni Ślęczka 1903-1904, potem w Krośnie

Jan Strycharski 1904-1955

I. Schwarz 1905

Izrael Przeworski 1910-1911

Lekarze miejscy zatrudnieni przez dukielski magistrat:

1893-†4 VI 1904 dr med. Karol Reiss,

1905-1906 posada lekarza miejskiego była opróżniona,

1907-1918 dr med. Jan Strycharski.

Oglądacz zwłok

Lenkiewicz (Cergowa 1917, 1941)

Szwast (Iwla 1918)

Jan Durał (Głojsce 1916)

Jędrzej Gniady (Łęki 1917)

Jakun Kirpan (Tylawa 1914)

Wasył Madzej (Barwinek 1914)

Teodor Tyrpak (Myscowa 1914)

Antoni Stojowski (Zboiska 1918)

Maciej Liwacz (Lipowica 1918)

Piotr Bałon (Równe 1919)

Michał Kotanczyk (Polany 1920)

M. Fedak (Ropianka 1939)

Michał Bajko (Zydranowa 1941)

Zastępca oglądacza zwłok

Antoni Kluk (Dukla 1914)

Herman Gerhard (Barwinek 1914)

Antoni Stojowski (Zboiska 1916)

Wojciech Kuziora (Dukla 1920)

Oglądacz zwłok

Jabub Szopa (Bóbrka 16 V 1914)

W. Albrycht (Rogi 1914)

Korf (Iwonicz 1916)

Wojciech Dereniowski (Lubatówka 1917)

A. Szajna (Fryszak 1918)

Wojciech Zygmunt (Lubatowa 1919)

Stanisław Rygiel (wójt - Iwonicz 1920)

Andrzej Szydło (Niżna Łąka 1940)

Uchwałą nr XIX/138/04 Rady Miejskiej w Dukli z dnia 21 czerwca 2004 roku w sprawie założenia cmentarza komunalnego, założono cmentarz komunalny w Dukli na nieruchomości oznaczonej w ewidencji gruntów i budynków jako działki nr 6/35, 6/56 i 11/1 o łącznej powierzchni 3,5423 ha, w wyniku nieodpłatnego przejęcia tej nieruchomości na własność Gminy Dukla od Parafii rzymsko-katolickiej pw. św. Marii Magdaleny w Dukli, która administrowała usytuowanym na nich cmentarzem parafialnym. Nastąpiło to umową darowizny zawartej aktem notarialnym Repertorium A numer 5243/2004 z dnia 1 lipca 2004 roku zawartym w Kancelarii Notarialnej w Krośnie przed notariuszem Jolantą Uliasz. Ksiądz Stanisław Siara – działający jako proboszcz parafii p.w. św. Marii Magdaleny w Dukli darował Gminie Dukla reprezentowanej przez burmistrza Marka Góraka, działki w Dukli o powierzchni 3,5423 ha stanowiące cmentarz parafialny, celem dalszego jego prowadzenia jako gminnego cmentarza komunalnego. Wydanie przedmiotu umowy nastąpiło i z dniem zawarcia aktu notarialnego przeszły na nabywcę wszelkie korzyści i ciężary związane z własnością nieruchomości. Kuria Metropolitalna w Przemyślu wcześniej wyraziła zgodę na darowiznę nieruchomości na rzecz Gminy Dukla. Jednocześnie dokonano zamiany działki nr 6/57 o pow. 0,8526 ha w Dukli będącej parkingiem, stanowiącej własność Parafii rzymsko-katolickiej pw. św. Marii Magdaleny w Dukli, na niezabudowane działki komunalne Gminy Dukla: nr 385 pow. 14 arów, nr 386 pow. 43 ary i nr 405 o pow. 16 arów, położone w Lipowicy.

W 2013 roku Gmina Dukla rozpoczęła prace konserwatorskie zabytkowych pomników nagrobnych przed dalszą degradacją i co roku prace te są kontynuowane na dukielskiej nekropolii. W pierwszej kolejności wybrane zostały do renowacji nagrobki będące w najgorszym stanie technicznym, położone wzdłuż głównej alei prowadzącej do kaplicy cmentarnej oraz usytuowane w tzw. „starej części cmentarza”. Wyremontowano już kilkanaście nagrobków, w tym należące do najwartościowszych: Karola Reissa - lekarza miejskiego w Dukli, Ludwika Dłużniewskiego - powstańca styczniowego (z charakterystyczną kamienną kolumną i motywem liści laurowych), Anny Horak - żony dukielskiego lekarza, Kazimiery Minkusiewiczowej - żony notariusza i burmistrza Dukli Floriana Minkusiewiczza, Teofila Gorczyńskiego, Katarzyny Czup i Jana Czup.

W sierpniu 1987 roku Biuro Badań i Dokumentacji Zabytków w Krośnie założyło Kartę Cmentarza dla cmentarza dukielskiego położonego przy ówczesnej ulicy Cmentarnej, która do dzisiaj stanowi podstawową informację o tej nekropolii.

Źródła:

Jacek Dziobek-Romański, Cmentarze – zarys regulacji historycznych, prawnych i kanonicznych, Rocznik Historyczno-Archivalny, tom XIII, Archiwum Państwowe w Przemyślu, 1998;

Marta Kowalczyk, Desakralizacja kościołów: rytuał „sacrum” czy „profanum”?, Muzeum Historii Polski, Nurt SVD 45/2 (130), 2011, ss. 207-227;

Okólnik nr 44 Ministra Administracji Publicznej z dnia 29 maja 1948 roku w sprawie płyt nagrobnych z cmentarzy żydowskich L.dz. III.SAS.1/3/43 (Dziennik Urzędowy M.A.P. z 1948 r., poz. 153)

Posiadanie prawa użytkownika cmentarza przez pasanie i zbiór trawy, „Przegląd Prawa i Administracji: część praktyczna” 1896.

Opracował:

Janusz Kubit

Burmistrz Dukli działając na podstawie art.38 ust.1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2021 r, poz. 1899 ze zmianami), § 3 ust.1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (Dz. U. z 2014 r., poz.1490) o g ł a s z a

przetarg ustny nieograniczony

na sprzedaż nieruchomości stanowiącej własność mienia komunalnego Gminy Dukla:

- **działka nr 2994 o powierzchni 0,03 ha, położona w Teodorówce**, objęta Księgą Wieczystą nr KS1K/00126339/7, zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego położona jest w terenie oznaczonym symbolem „RM1”- tereny zabudowy zagrodowej. Działka leży w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej, droga gminna przylegająca do działki jest nieurządzona i obecnie nieprzejezdna. Nieruchomość jest wolna od obciążeń i zobowiązań.

Termin do złożenia wniosku przez osoby, którym przysługuje pierwszeństwo w nabyciu nieruchomości na podstawie art. 34 ust.1 pkt 1 i pkt 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2021 r., poz. 1899 ze zmianami) upłynął dnia 17 stycznia 2023 r.

Cena wywoławcza wynosi 5 460,00 zł (netto)

wadium na w/w nieruchomość wynosi - 600,00 zł.

Do kwoty ustalonej w przetargu doliczony zostanie obowiązujący podatek VAT od towarów i usług.

- **działka nr 2170/2 o powierzchni 0,34 ha, położona w Równem**, objęta Księgą Wieczystą nr KS1K/00064048/7, zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego położona jest w terenie oznaczonym symbolem „RM1”- tereny zabudowy zagrodowej. Działka leży w sąsiedztwie luźnej zabudowy zagrodowej i jednorodzinnej, przy drodze gminnej - ulicy Zenona Staronia. Nieruchomość jest wolna od obciążeń i zobowiązań.

Termin do złożenia wniosku przez osoby, którym przysługuje pierwszeństwo w nabyciu nieruchomości na podstawie art. 34 ust.1 pkt 1 i pkt 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2021 r., poz. 1899 ze zmianami) upłynął dnia 17 stycznia 2023 r.

Cena wywoławcza wynosi 110 700,00 zł (netto)

wadium na w/w nieruchomość wynosi - 1 200,00 zł.

Do kwoty ustalonej w przetargu doliczony zostanie obowiązujący podatek VAT od towarów i usług.

Przetarg odbędzie się dnia 7 marca 2023 r. o godz. 9⁰⁰ w pok. Nr 304 znajdującym się w siedzibie Urzędu Miejskiego w Dukli. W przetargu mogą brać udział osoby fizyczne i osoby prawne, jeżeli wpłacą wadium w określonej wyżej wysokości.

Wadium w pieniądzu należy wpłacić do dnia 1 marca 2023 r. - na konto nr: 13 1130 1105 0005 2141 2520 0038 Bank Gospodarstwa Krajowego. Za dzień wniesienia wadium uważa się datę wpływu środków na konto Gminy Dukla.

Przy wpłacaniu wadium należy podać numery i położenie nieruchomości.

Wpłacone wadium zostanie:

- zaliczone na poczet ceny nabycia, jeżeli osoba wpłacająca wadium wygra przetarg

- zwrócone, jeżeli osoba wpłacająca wadium nie wygra przetargu w terminie 3 dni po zamknięciu przetargu.

Warunkiem przystąpienia do przetargu jest okazanie komisji przetargowej:

- w przypadku osób fizycznych - dowód tożsamości

- w przypadku osób prawnych - aktualny wypis z rejestru właściwy dla danego podmiotu, pełnomocnictwo, dowody tożsamości osób reprezentujących dany podmiot.

Przetarg jest ważny bez względu na liczbę uczestników, jeżeli chociaż jeden uczestnik przetargu zaoferował co najmniej jedno postąpienie powyżej ceny wywoławczej.

W przypadku, gdy nabywcą nieruchomości ustalony zostanie cudzoziemiec w rozumieniu ustawy z dnia 24 marca 1920 r. o nabywaniu nieruchomości przez cudzoziemców (tekst jednolity Dz.U. z 2017 r., poz. 2278 z póź.zm.), do zawarcia umowy notarialnej sprzedaży nieruchomości nabywca winien przedłożyć zezwolenie, jeżeli uzyskanie zezwolenia wynika z przepisów cytowanej wyżej ustawy.

Jednocześnie informuję, że nie przystąpienie do zawarcia umowy notarialnej w ustalonym terminie powoduje przepadek wpłaconego wadium.

Nabywca przy spisywaniu notarialnej umowy kupna-sprzedaży winien liczyć się ze skutkami art. 37 a (prawo pierwokupu) ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2020 r., poz. 6 z póź.zm.).

Burmistrz Dukli zastrzega sobie prawo odwołania przetargu z uzasadnionych przyczyn.

Wszelkie koszty związane z nabyciem nieruchomości ponosi nabywca.

Szczegółowe informacje odnośnie w/w nieruchomości można uzyskać w pok. nr 106 Urzędu Miejskiego w Dukli lub pod nr telefonu (13) 432 91 13.

Ramka w ulu jest bardzo ważna

Koniec zimy to niemalże ostateczny czas na przygotowanie do sezonu pszczelarskiego. Już w marcu spodziewamy się oblotu pszczół. Jeżeli do tej pory nie zmierzaliśmy się z tematem zaopatrzenia się w ramki, to koniecznie musimy to zrobić w lutym. Pod koniec kwietnia i w maju jest takie spiętrzenie prac, że zajmowanie się ramkami jest zbyt dużym obciążeniem. W gospodarstwie pasiecznym dobrze zarządzanej zimą zbija się ramki. Warto wiedzieć, że ramka w pszczelarstwie jest obecna dopiero od 171 lat. Czyli starsza jest od auta tylko o 34 lata. W między czasie przechodziła różne modyfikacje. Do najważniejszych należało poszerzenie beleczek bocznych w mniej więcej połowie wysokości do szerokości 35 mm. Takie ramki nazywa się hoffmanowskie. Rozwiązanie to miało na celu zabezpieczenie plastrów i pszczół przed gnieniem podczas transportu. Genialny pomysł w swej prostocie, a zadanie spełnia w stu procentach. Jednak ma wady. Taka ramka jest trudniejsza w wykonaniu, a łączenie ramek w miejscu styku kitem pszczelim stanowi dość mocne wiązanie, przez to trudniej ją wyjąć z ula podczas przeglądu. Dlatego wprowadzono odstępniki. Ramka uzbrojona w nie ma wszystkie zalety ramki wcześniejszej, ale ma również wadę. W miodarce jak i w ulu podczas manewrowania łatwo nią zaczepić o wystające elementy przez co łatwo upuścić ramkę lub stracić odstępnik. Zwolenników ramek hoffmanowskich jest niemalże tyle samo co zwolenników odstępników. Ramki powinny mieć zabezpieczenie przed uderzaniem o siebie, a czy będzie to jedno czy drugie rozwiązanie, to już sprawa gustu. Mając na uwadze to co powiedziałem wcześniej, wymyślono

specjalne wręgi w ulu, które zapobiegają skutecznie przesuwaniu ramki, nie zabezpiecza to jednak uderzenia ramki o ramkę dolną częścią i to pomimo nieruchomej górnej części. Poza tym za pomocą dłuta nie ściśniemy już ramek w ulu. Ten tzw. „świetny pomysł” okazał się miernym rozwiązaniem. Musimy pamiętać, że we współczesnej gospodarce ramki są często w „ruchu”, a zabezpieczenie pszczół przed zgnieciem jest już niemal standardem. Wielu starszych pszczelarzy po wycofaniu ramki odkaża je i wykorzystuje ponownie. Jednak można zauważyć, że młodszy pszczelarze niezależnie czy ramka jest kupowana, czy robiona we własnym zakresie, po wycofaniu jej z użytku jest likwidowana. Powodem takiego podejścia wcale nie jest rozrzutność i lenistwo. Przemawia za tym czysty pragmatyzm. „Odzyskanie” ramki to duży nakład pracy i czasu. A czas „to pieniądz” i to o większej wartości niż zakup nowej ramki. Czas, który jest potrzebny na przygotowanie beleczek młodsze pokolenie pszczelarzy woli przeznaczyć na wypoczynek, czy to szosując na nartach, czy w ciepłych krajach, zważywszy, że czas zimowy to często niższe koszty wypoczynku w kurortach nadmorskich.

Zachęcam by w wolnej chwili pszczelarze zastanowili się nad dłutem pszczelarskim. Dawniej w pasiece było jedno stalowe dłuto i jakże cenne. Obecnie oferta dłut jest duża. Podobnie jak z ramkami, każde dłuto ma swe zalety i wady. Do przeglądu moim zdaniem nie ma lepszego dłuta jak typu „amerykańskiego”. Takie dłuto musi być wykonane z dobrego metalu nierdzewnego. Można by rzec prosty kawałek metalu z zakrzywionym cienkim końcem. Czy ten koniec ma tzw. stopkę? Detal, ale

ważny przy wyjmowaniu ramek. Czy jest na tyle twarde by się nie wyginało podczas pracy, zwłaszcza wczesną wiosną i jesienią, gdy ramki są mocno przyklejone kitem. Ostrze dłuta musi być ostre i najlepiej posiadać zaostrome dwie strony tworząc literę „L” o równej długości ramion. Dłuto o takich cechach nie może być tanie. Dłuto tradycyjne jest idealne do czyszczenia uli. Już samo wygięcie jednej strony tak zwanej „skrobiącej” usztywnia je ale utrudnia ostrzenie tej strony dłuta. Ta część dłuta jest niezastąpiona w rozdzielaniu przyklejonych korpusów nawet jak jest pełny cały ul. Spotkałem się z dłutem, które jest połączeniem dłuta „amerykańskiego” z „tradycyjnym”. Najlepiej rozdzielało mi się nim ramki podczas przeglądu jednak jego kształt powoduje, że trzeba się do niego przyzwyczaić. Dłuto „amerykańskie”, ale z jednym ostrzem, leciutkie jak „piórko”, nadaje się do przeglądu ulików weselnych, ale ma już widoczne wady w przeglądzie rodzin produkcyjnych. Przy obecnych kosztach pszczelarz powinien mieć przy sobie kilka dłut. Mając je przy sobie nie potrzebujemy chwytaka do ramek. Jednak na rynku jest również chwytak zespolony z dłutem. Warto pamiętać, że dłuto niezależnie jakie, zawsze musi być czyste i ostre. Więc cecha ułatwiająca czyszczenie w tym odkażanie jak i ostrzenie jest priorytetowa w wyborze dłuta. O tym, czy warto mieć przy sobie co najmniej dwa dłuta, przekona się pszczelarz podczas wymiany dennic.

Witold Puz

Koło Pszczelarzy w Dukli
WZP w Rzeszowie

Okiść w lasach

Za oknem zima na całego. W lesie zrobiło się bajecznie, ale również bardzo niebezpiecznie. Specyficzną konsekwencją okresu zimowego, a w szczególności obfitych opadów śniegu jest również okiść śnieżna. Okiść to nic innego jak stan pokrycia koron drzew mokrym i ciężkim śniegiem. Konsekwencją takiego stanu rzeczy jest najczęściej łamanie się całych drzew, fragmentów koron a wszystko to za sprawą ciężaru zalegającego śniegu, który w skrajnych przypadkach może dochodzić do 800 kg w przeliczeniu na 1 m³ opadu. W znakomitej większości przypadków uszkodzenia dotyczą pojedynczych drzew. Nie możemy jednak zapominać, iż długotrwałe opady śniegu, utrzymujące się w warunkach sprzyjających powstaniu okiści, mogą prowadzić do powstania szkód o charakterze powierzchniowym, co ma już ogromne znaczenie gospodarcze.

Okiść powstaje w dość specyficznych warunkach meteorologicznych. Fundamentalne znaczenia ma tu bez wątpienia temperatura – ta optymalna to okolice 0°C. Wtedy to mokry, ciężki śnieg padający na wyiębione gałęzie przymarza warstwami do ich powierzchni, powodując systematyczne ich dociążanie. W konsekwencji czasowej dochodzi do przeciążenia poszczególnych fragmentów drzewa i jego wychylenia od pionu, co najczęściej prowadzi do trwałego pochylenia drzewa, złamania (śniegołom) lub jego wywrócenia (śniegował).

Szczególnie narażone są drzewa iglaste ze względu na szczytki igieł, które zwiększają powierzchnię zalegania śniegu. Krytyczne obciążenie ich koron wynosi około 50 kg/m². Spośród naszych rodzimych gatunków drzew iglastych, okiść większe szkody wywołuje u sosen, ze względu na

pokrój drzewa. W porównaniu ze świerkiem, sosny mają stosunkowo wysoko położony środek ciężkości korony co powoduje zwykle złamania poniżej korony. W jaki sposób można przeciwdziałać temu groźnemu zjawisku, jakim niewątpliwie jest okiść? Otóż do zwiększenia stabilności drzewostanów przyczyniają się intensywne trzebieże (cięcia pielęgnacyjne) w młodszych klasach wieku, pozwalające utrzymać drzewom, rosnącym w rozluźnionym zwarciu dłuższe korony a tym samym bardziej zbieżyste pnie. Udział złamanych pni w takich drzewostanach jest kilkakrotnie mniejszy niż w drzewostanach wyrosłych w pełnym zwarciu. Złamaniu ulegają wtedy pojedyncze pędy, co daje drzewom szansę regeneracji.

Wybierając się do lasu w taką pogodę patrzcie w górę, bo mokry, ciężki śnieg potrafi narobić wiele szkód w drzewostanach, a tym samym narażać Was na niebezpieczeństwo spadających konarów.

Bartosz Szczepanik

testamentu, których nie można pogodzić z treścią nowego testamentu.

Sporządzenie nowego testamentu, które zawiera odwołanie poprzedniego musi nastąpić zgodnie z przesłankami ustalonymi w ustawie, tj. odwołujący musi mieć pełną zdolność do czynności prawnych, oświadczenie musi zostać złożone osobiście, a wola odwołania nie może być wadliwa. Jak wskazuje Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 28 września 2000 r., IV CKN 105/00 testament można odwołać w innej formie niż ta, w której został sporządzony testament odwoływany. Odwołanie może dotyczyć tylko jednego rozrządzenia, niektórych spośród dokonanych rozrządzeń lub całego testamentu. Testament odwołujący może także zawierać inne rozrządzenia.

W wypadku istnienia kilku testamentów o różnej treści ważne jest ustalenie, w jakiej kolejności zostały one sporządzone. Decydujące znaczenie ma data umieszczona na testamencie. Jeżeli jeden z testamentów lub niektóre spośród nich nie mają daty i daty tej nie da się ustalić, testamenty są bezskuteczne. Jak zaznacza Sad Najwyższy w postanowieniu z dnia 22 stycznia 1974 r., III CRN 326/73 wyrażne lub dorozumiane odwołanie wcześniejszego testamentu w całości lub w części nastąpi jedynie wówczas, gdy późniejszy testament jest ważny. Nieważność później-

szego testamentu z jakichkolwiek przyczyn oznacza, że nie wywrze on żadnych skutków prawnych, a zatem także nie odwoła testamentu wcześniejszego.

Zgodnie ze stanowiskiem doktryny zniszczenie testamentu to jego podarcie, spalanie, pocięcie. Pozbawienie testamentu cech, od których zależy jego ważność, to np. odcięcie lub oderwanie od testamentu holograficznego fragmentu, na którym znajduje się podpis spadkodawcy. Dokonanie w testamencie zmian może polegać np. na przekreśleniu całego testamentu i napisaniu „anuluję” (red. Jacek Gudowski, Kodeks cywilny. Komentarz. Tom VI). Spadkodawca nie musi własnoręcznie niszczyć testamentu czy pozbawiać go cech, od których zależy ważność testamentu. Działania takie może podjąć osoba trzecia,

ale za wiedzą i zgodą spadkodawcy. Rola osoby trzeciej musi się sprowadzać jedynie do roli narzędzia testatora (tak F. Błahuta (w:) Kodeks cywilny. Komentarz, red. J.I. Bielski, J. Ignatowicz, J. Pietrzykowski, Z. Resich.).

Brak woli odwołania testamentu powoduje, że czynności zmierzające do odwołania testamentu nie wywrą skutków prawnych. Nie zostanie odwołany testament zniszczony np. przez pomyłkę, na skutek zdarzeń zewnętrznych (pożar) albo w wyniku błędu lub groźby. Treść takiego testamentu może być odtwarzana w odpowiednim postępowaniu za pomocą wszelkich środków dowodowych (art. 245 k.p.c.). Jeżeli treść takiego testamentu zostanie odtworzona, dziedziczenie nastąpi zgodnie

ciąg dalszy na str. 22 ▶

Prawo przy porannej kawie ...

Odwołanie i skutki sporządzenia nowego testamentu

Zgodnie z art. 946 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny, odwołanie testamentu może nastąpić bądź w ten sposób, że spadkodawca sporządzi nowy testament, bądź też w ten sposób, że

w zamiarze odwołania testament zniszczy lub pozbawi go cech, od których zależy jego ważność, bądź wreszcie w ten sposób, że dokona w testamencie zmian, z których wynika wola odwołania jego postanowień.

W myśl natomiast art. 947 omawianej ustawy jeżeli spadkodawca sporządził nowy testament nie zaznaczając w nim, że poprzedni odwołuje, ulegają odwołaniu tylko te postanowienia poprzedniego

Przeprasiny:
Przepraszam Kacpra Szydło
i Radostawa Wróbla
za znieważenie słowami powszechnie
uznanymi za obelżywe.
Jeszcze raz bardzo przepraszam.
Grzegorz Gondek

Prawo przy porannej kawie

► dokończenie ze str. 21

z wolą spadkodawcy. Jeżeli treści takiego testamentu nie da się odtworzyć, nie wyrzuci on skutków prawnych i porządek dziedziczenia określi ustawa.

Jak z kolei wyjaśnia postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 stycznia 2002 r., sygn. akt I CKN 482/00 skutki prawne odwołania testamentu i odwołania testamentu odwołującego testament następują z chwilą otwarcia spadku, z tym że odwołanie testamentu odwołującego nie przywraca skuteczności testamentu pierwotnie odwołanego.

Jak wskazuje art. 948 ustawy testament należy tak tłumaczyć, ażeby zapewnić możliwie najpełniejsze urzeczywistnienie woli spadkodawcy. Jeżeli testament może być tłumaczony rozmaicie, należy przyjąć taką wykładnię, która pozwala utrzymać rozrządzenia spadkodawcy w mocy i nadać im rozsądną treść. Interpretacja jest jednak dopuszczalna jedynie wówczas, gdy sformułowania testamentu są niejasne i w żadnym wypadku nie może prowadzić do uzupełnienia rozrządzeń. Nie do pomyślenia jest zatem uzupełnienie testamentu w drodze wykładni, dodanie nowych rozrządzeń, niedokonanych przez spadkodawcę (wyrok SN z dnia 15 marca 1963 r., III CR 131/62). Zabiegiem zmierzającym do ustalenia rzeczywistej woli spadkodawcy można poddać wyłącznie testament ważny. Zgodnie z Uchwałą Sądu Najwyższego, sygn. Akt III CZP 24/20 wykładni testamentu należy dokonywać z uwzględnieniem okoliczności jego sporządzenia, które mogą być ustalane z wykorzystaniem, wszelkich środków dowodowych.

Natalia Belcik
Radca prawny

W krainie rondla i patelni

Ryby i przetwory z nich to bardzo cenne składniki odżywcze. Zawierają łatwo przyswajalne białko o strawności około 90%, niezbędne aminokwasy o korzystnym składzie, pozwalającym w optymalny sposób wykorzystać białko przez organizm. Zawierają również witaminy rozpuszczalne w tłuszczach, a szczególnie witaminę D3 odpowiedzialną za gospodarkę wapniowo-fosforową, reguluje też poziom insuliny wpływając na poziom cukru w organizmie. Bogate są w makro i mikroelementy – wapń, fosfor, fluor, jod, selen. Niedobory jodu mogą powodować powiększenie tarczycy, a niedobory selenu są czynnikiem ryzyka chorób nowotworowych. Dlatego, jak zalecają dietetycy powinniśmy jeść ryby przynajmniej dwa, trzy razy w tygodniu.

Dzisiaj podaję bardzo prosty przepis na pyszną

Rybę w migdałach

Składniki:

- 4 porcje (ok. 150 g) karpia lub innej ryby np. dorsza
- 1 jajko
- 8 łyżek płatków migdałowych
- 1 łyżka oliwy z oliwek
- sok z cytryny
- sól, pieprz

Przygotowanie:

Rybę umyj i osusz ręcznikiem papierowym. Przypraw solą, pieprzem i sokiem z cytryny. Jajko roztrzep widelcem. Rybę zanurz w jajku, następnie obtocz w płatkach migdałowych. Porcje ryby ułóż w naczyniu żaroodpornym posmarowanym oliwą. Piekarnik nagrzej do 180°C, piecz 15 minut. Przed podaniem skropić sokiem z cytryny. Bardzo smakuje z brokułami.

Smacznego!

Praktyczna Szkoła Wiercenia Kanadyjskiego

Marcel Kozubal - wiertacz z Wietrzna w Syrii

Wiertacze z pelikanem w Peru, Władysław Wojnarowski (w środku z łaską) i Antoni Wierdak (siedzący najwyżej w kapeluszu) – obaj z Wietrzna

Wiertacze w Ekwadorze, Antoni Wierdak (drugi z lewej), Władysław Wojnarowski (trzeci z lewej) obaj z Wietrzna – 1928 rok

Wiertacze na polu naftowym w Ekwadorze, jeden z wiertaczy to Teofil Nitka, przebywał tam od 1924 – 1930 roku

Dukla.pl zamieszcza różne formy reklam. Aktualny cennik:

Moduł Format reklamy	Reklama czarno-biała na okres 6. miesięcy Cena netto w zł	Reklama czarno-biała na okres 1 miesiąca Cena netto w zł	Reklama kolorowa na okres 6. miesięcy Cena netto w zł	Reklama kolorowa na okres 1 miesiąca Cena netto w zł
A-4	250	60	600	150
1/2 A-4	150	30	300	70
1/4 A-4	75	20	150	50
1/8 A-4	30	15	100	30
1/16 A-4	20	10	75	15

Do każdej ceny netto doliczony będzie podatek VAT w wysokości 23%. Wszystkie krótkie ogłoszenia niekomercyjne, z ofertami pracy lub osób poszukujących pracy umieszczane są w Dukielskim Przeglądzie Samorządowym nieodpłatnie. Cennik reklamy obowiązuje również w odniesieniu do strony internetowej.

Złota myśl ☺

„Wiesz, że stajesz się stary, kiedy pochylając się do zawiązania sznurowadeł, zastanawiasz się, co jeszcze możesz zrobić, skoro już jesteś tam na dole.”

George Burns

Wietrzno – działki z szypami, na których znajdowała się Praktyczna Szkoła Wiercenia Kanadyjskiego – lata 50. – 60, fot. Stanisław Artabuz

Obelisk w Ropiance i tablica upamiętniająca Praktyczną Szkołę Wiercenia Kanadyjskiego w Ropiance, fot. kbr

MOTYWY LUDOWE W PRACACH UCZNIÓW

PAŃSTWOWEGO LICEUM
SZTUK PŁASTYCZNYCH
IM. T. BRZOSOWSKIEGO W KROŚNIE

**WERNISAŻ WYSTAWY
2 LUTEGO 2023
GODZ. 17.00**

TRANSGRANICZNE CENTRUM
WYMIANY KULTURALNEJ W DUKLI
UL. TRAKT WĘGIERSKI 38

ORGANIZATOR:
Ośrodek Kultury w Dukli,
Państwowe Liceum Sztuk Plastycznych w Krośnie
wystawa czynna: od 2 lutego do 28 lutego 2023 roku

Logo: Ośrodek Kultury w Dukli, ASP KROŚNO

Nowe magnesy w Transgranicznej Informacji Turystycznej w Dukli

Dukla - wczoraj i dziś

Fot. Anna Chłopecka

Skwer Węgierski w Dukli, ul. 3 Maja - 2018

Skwer Węgierski w Dukli, ul. 3 Maja - 2021